

SADRŽAJ

AKTI SKUPŠTINE

32. ZAKLJUČAK o prihvaćanju Programa rada Župana Istarske županije za mandatno razdoblje od 2009. do 2013. godine; PARTNERSTVO – KONSENZUS – OTVORENOST.....	52
- PROGRAM RADA Župana Istarske županije za mandatno razdoblje od 2009. do 2013. godine partnertsvo – konsenzus – otvorenost.....	53

AKTI SKUPŠTINE

32

Na temelju članka 43. i 84. Statuta Istarske županije ("Službene novine Istarske županije", br. 10/09), Županijska skupština Istarske županije na sjednici održanoj dana 22. ožujka 2010. godine, donosi

ZAKLJUČAK**o prihvatanju Programa rada Župana Istarske županije za mandatno razdoblje od 2009. do 2013. godine; PARTNERSTVO – KONSENZUS – OTVORENOST**

1. Prihvaća se i podržava Program rada Župana Istarske županije za mandatno razdoblje od 2009. do 2013. godine; PARTNERSTVO – KONSENZUS – OTVORENOST.
2. Akt iz točke 1. nalazi se u prilogu ovog Zaključka i sastavni je dio istog.
3. Ovaj Zaključak stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Istarske županije".

Klasa: 023-01/10-01/08
Urbroj: 2163/1-01/4-10-3
Pazin, 22. ožujka 2010.

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA ISTARSKE ŽUPANIJE
Predsjednik Županijske skupštine Istarske županije
Dino Kozlevac, v.r.

**PROGRAM RADA ŽUPANA ISTARSKE ŽUPANIJE ZA MANDATNO RAZDOBLJE OD 2009. do 2013. GODINE
PARTNERTSVO – KONSENZUS – OTVORENOST**

www.istra-istria.hr

1. IZJAVA O ODGOVORNOSTI ŽUPANA ISTARSKE ŽUPANIJE

Ja, župan Istarske županije Ivan Jakovčić, ovom izjavom pod punom odgovornošću potvrđujem da je Program rada župana Istarske županije zasnovan na važećim zakonskim propisima i zahtjevima Skupštine Istarske županije. Izražavam spremnost za provođenje programa rada za mandatno razdoblje sve u cilju očuvanja vrijednosti i standarda, te razvoja i poboljšanja uvjeta života u Istarskoj županiji u interesu građana i na dobrobit Istarske županije.

župan Istarske Županije

---

2. PRIKAZ AKTUALNOG STANJA	
POVOLJNE MOGUĆNOSTI	PROBLEMI
<p data-bbox="185 475 1084 531">2.1 SWOT ANALIZA GLOBALNOG STANJA GOSPODARSTVA ISTARSKE ŽUPANIJE</p> <p data-bbox="185 564 282 592">SNAGE</p> <p data-bbox="185 628 607 746">Ljudski resursi Iskreno javno privatno partnerstvo Razgranata međunarodna suradnja Stabilna politička situacija</p> <p data-bbox="185 810 282 837">ŠANSE</p> <p data-bbox="185 874 640 992">Ulazak u Europsku uniju Jaki razvojni programi Optimalan zemljopisni položaj Konkurentnost istarskog gospodarstva</p>	<p data-bbox="1160 564 1290 592">SLABOSTI</p> <p data-bbox="1160 628 1491 655">Visoko centralizirana država</p> <p data-bbox="1160 783 1301 810">PRIJETNJE</p> <p data-bbox="1160 842 1581 869">Nastavak svjetske ekonomske krize</p>

Istra je SNAŽNA regija koja je zahvaljujući jakim ljudskim resursima već prestigla mnoge regije zemalja Europske unije. Pokazatelji ekonomskog i ukupnog društvenog razvoja svrstavaju Istru među one razvijene europske regije koje će izlazak iz svjetske recesije omogućiti naše svrstavanje uz bok vodećim europskim regijama.

Vodit ćemo Istru tako da ostvarimo zacrtani cilj: Istra će 2020. Godine biti jedna od vodećih regija Europske unije.

SNAGA Istre je kreativni ljudski resurs koji upravo zahvaljujući iskrenom partnerstvu javnog i privatnog sektora uz političku stabilnost daje osnovni ton razvoju naše zajednice.

Vidljivo je iz naše analize da su osnovne SLABOSTI i PRIJETNJE faktori na koji nisu istarski, unutarnji faktori, već su to vanjski faktori na koje možemo ograničeno utjecati. Hrvatska je, nakon Grčke, najcentraliziranija europska država što vrlo negativno utječe na mogućnost samostalnog odlučivanja o ključnim razvojnim projektima. S druge strane svjetska ekonomska recesija zaustavila nas je u nakani da već ove godine nezaposlenost u Istri bude manja od 5%. Toj smo se stopi praktički pune zaposlenosti već bili nedavno približili stoga smo sigurni da nam je regionalni razvojni koncept ispravan i nastaviti ćemo uporno s njime. Izlaskom vodećih svjetskih zemalja iz svjetske krize što se očekuje iduće godine može se očekivati da će se Istra ponovno do kraja ovoga mandata približiti stopi pune zaposlenosti.

Neovisno o navedenim slabostima i prijetnjama Istra ima i mnoge ŠANSE. Upravo ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju jedna je od najvećih šansi za financiranje mnogobrojnih razvojnih programa i jačanje konkurentnosti našeg gospodarstva. U tome je uloga Istarske županije neizbježna. Upravo zahvaljujući pravovremeno uspostavljenim odnosima na međunarodnoj sceni omogućit će da Istra i njeni građani narednih godina efikasno iskoriste i osjete prednosti međunarodne suradnje i infrastrukture koju smo stvorili. Činjenica je da se Istra nalazi u srcu Europe i to je svakako velika zemljopisna prednost. No, sama po sebi ta prednost ne bi postojala kada ne bi istovremeno postojali vrlo uvjerljivi i konkurentni razvojni programi osmišljeni našim ljudskim resursima.

Zaključak koji se nameće je vrlo jasan: Istra ima SNAGU i ima ŠANSE

<p>zahvaljujući toj snazi. SLABOSTI i PRIJETNJE, koje dolaze izvana, mogu se unutarnjom SNAGOM i korištenjem stvorenih ŠANSI u cijelosti ili u najvećoj mjeri izbjeći.</p> <p>Na taj se način cilj stvaranja ekonomski konkurentne, znanstveno i kulturno atraktivne, socijalno pravedne, zdravstveno i ekološki sigurne regije pokazuje kao ostvariva realnost. Mandat 2009 - 2013 bit će presudan u ostvarivanju zacrtanog cilja za 2020. God. jer će se u ovom mandatu dovršiti ili započeti sa realizacijom svih ključnih istarskih razvojnih programa.</p>	
<p>2.2. DECENTRALIZACIJA, REGIONALIZACIJA, OŽIVOTVORENJE USTAVA</p> <p>U proteklom mandatu najavljivani proces decentralizacije nije realiziran i nije zaživio u niti jednom svom segmentu. Nastavljena je politička centralizacija države kako fiskalne, tako i upravne.</p> <p>U suradnji s ostalim hrvatskim županijama, ili samostalno potrebno je zatražiti od Vlade provođenje Ustava u dijelu koji se odnosi na decentralizaciju i ovlasti koje su Ustavom zajamčene jedinicama područne (regionalne) samouprave.</p> <p>Samo veće ovlasti i autonomni izvorni prihodi općina, gradova i županija omogućuju cjeloviti i jednakomjeran razvoj. Decentralizacija Republike Hrvatske - zato što je to izraz suvremene arhitekture uređenja jedne demokratske europske države je nužan proces.</p>	<p>Istarska županija neće prihvatiti regionalizaciju Hrvatske bez Istre kao povijesnog samostalnog regionalnog subjekta samouprave sa težnjom ka autonomiji.</p> <p>Neprovođenje načela decentralizacije financijskih sredstava i ovlasti s državne razine.</p>
<p>2.3. POVIJESNI MANDAT – ULAZAK U EUROPSKU UNIJU</p> <p>Hrvatska je pred vratima Europske unije i postat će punopravna članica europske obitelji.</p> <p>Mogućnosti korištenja pretprijetnih fondova te programa međunarodne suradnje, a kasnije i strukturnih i kohezijskih fondova koji raspolažu značajnim financijskim sredstvima koje valja iskoristiti za nove iskorake i razvoj.</p>	<p>Država nije zakonski pripremljena za sufinanciranje projekata lokalne i regionalne samouprave koji bi se kandidirali prema pretprijetnim, a zatim i strukturnim i kohezijskim fondovima EU. Zbog neprovođenja načela decentralizacije lokalni i regionalni (područni) proračuni neće biti u mogućnosti participirati u projektima koje sufinancira EU zbog nedostatka sredstava.</p>

2.4. GOSPODARSTVO ISTRE

Strateški zemljopisni položaj i dobra prometna povezanost između Europe i Mediterana, očuvanost prirodnih bogatstava, stabilnost regionalne politike i suradnja s mnogim regijama u inozemstvu, čine Istru primamljivom destinacijom za strana ulaganja. Istarska je županija po investicijama u vrhu Republike Hrvatske, a u gospodarstvu želimo još jače uključiti i kariku znanja. Sveučilište „Jurja Dobrile“ postaje generator razvoja gospodarstva Istre i stvaranja dodane vrijednosti.

U svrhu stvaranja mehanizama za razvoj gospodarstva, poduzetništva i obrtništva te očuvanja istarskih osobitosti Istarska županija osnovala je niz razvojnih agencija: Istarsku razvojnu agenciju IDA, Agenciju za ruralni razvoj Istre AZRRI te Istarsku regionalnu energetska agenciju IRENA i Istarsku razvojnu turističku agenciju IRTA, Fond za razvoj poljoprivrede.

Istarsko gospodarstvo je u prve tri godine proteklog mandatnog razdoblja zabilježilo konstantan rast što se na temelju relevantnih statističkih podataka pokazalo i u posljednjoj recesijskoj 2009. godini.

Istra je najbolji primjer gdje se angažmanom regionalnih agencija u gospodarstvo ubrizgalo na stotine milijuna kuna te su otvorena brojna nova radna mjesta. Upravo jačanje lokalne i regionalne samouprave može pomoći Vladi u rješavanju problema ekonomske krize.

Gradovi, općine i Županija mogu u velikoj mjeri preuzeti odgovornost za malo i srednje poduzetništvo, obrtništvo i poljoprivredu, dok država mora preuzeti odgovornost za velike tvrtke, osobito one u državnom vlasništvu.

Gospodarstvo Istre je na stabilnim temeljima u odnosu na druge dijelove Hrvatske, što će olakšati očuvanje radnih mjesta.

Neadekvatna zakonska regulativa vidno usporava razvoj gospodarstva, osobito poljoprivrede i ribarstva.

Posljednje godine prethodnog mandata istarsko gospodarstvo je značajno ugroženo negativnim ekonomskim svjetskim tijekovima koji su doveli do povećanja stope nezaposlenosti i zabrinjavajućeg gašenja većeg broja tvrtki i radnih mjesta.

2.5. DRUŠTVENI STANDARDI

Prethodni mandat obilježili su visoki društveni standardi na svim područjima osim zdravstva. Značajni iskoraci i novi dosezi bilježe se na području zaštite okoliša, razvoja ruralnog područja, uz sve financijske teškoće zbog nedostatnih sredstava od države na Sveučilištu „Jurja Dobrile“ otvorena su tri nova studija, krenulo se u projekt „Istra znanja“, usvojena je Strategija razvoja kulture Istarske županije, aktivirano je niz sadržaja za pomoć starijima i nemoćnima te mladima, a dobivena je i potvrda glavnog projekta za izgradnju nove županijske bolnice u Puli, što bi po okončanju gradnje značilo da će Istrani imati zdravstvenu skrb na europskoj razini.

Cilj je sve programe i projekte realizirati konsenzusom u partnerstvu s građanima, udrugama civilnog društva, vijećnicima županijske Skupštine te gradskih i općinskih vijeća, političkim strankama, Koordinacijom gradonačelnika i načelnika istarskih općina, lokalnom samoupravom, Vladom i Europskom komisijom te gospodarstvenicima i znanstvenicima, po načelu otvorenosti uz potporu tijela uprave koju ćemo učiniti efikasnijom i reformirati ju prema zahtjevima Europske komisije.

3. MISIJA ŽUPANA ISTARSKE ŽUPANIJE

3.1. DECENTRALIZACIJA – REGIONALIZACIJA – OŽIVOTVORENJE USTAVA

Istarska županija od Vlade i drugih relevantnih institucija u zemlji, osobito uz potporu tijela EU, očekuje donošenje jasnog paketa mjera u kojem bi se uvrstilo jačanje lokalne i regionalne samouprave.

Samo veće ovlasti i autonomni izvorni prihodi općina, gradova i županije omogućuju cjeloviti razvoj. Decentralizacija Republike Hrvatske - zato što je to izraz suvremene arhitekture uređenja jedne demokratske europske države, nužan je proces koji slijedi u RH. Sukladno postojećim ustavnim načelima, država je dužna osigurati sredstva za razvojnu komponentu.

U ovom je trenutku RH jedna od najcentraliziranijih država u Evropi. Dok u nekim zemljama Evrope sredstva jedinica područnih-regionalnih i lokalnih samouprava dosežu do 30% ukupnih javnih financijskih sredstava, u našoj su zemlji u okviru od 7-9%, što je nedovoljno za bilo kakvu ozbiljniju samoupravu, ali i za oživotvorenje ustavnih ovlasti i obaveza jedinica lokalnih i područnih samouprava. Cilj je da se kroz sve oblike demokratskih djelovanja sadašnja sredstva lokalnih i područnih proračuna udvostruče kroz fiskalnu decentralizaciju, čime bi se državni proračun minimalno smanjio, ali bi se istovremeno rasteretio pritiska i zahtjeva JLPS i omogućio istima istinsku samoupravu i razvoj, a nivo decentralizacije doveo bi se na europski prosjek.

3.2. POVIJESNI MANDAT ULASKA U EUROPSKU UNIJU

S obzirom da će u idućem četverogodišnjem razdoblju RH postati članica EU-a, cilj je pripremiti ponajprije javni sektor, te gospodarstvo, civilni sektor i sve druge društvene segmente odnosno građane za uvjete djelovanja u Europskoj uniji, te promicati bolje poznavanje europskih politika.

Osobito se to odnosi na korištenje mogućnosti financiranja projekata iz EU programa s naglaskom na strukturne i kohezijske fondove. U velikom djelu budućih ciljeva radi se o nastavku dosadašnjeg rada.

Međunarodna suradnja Istre – <http://www.istra-europa.eu/index.php> vrlo je razgranata pa zahvaljujući tome ostvarujemo značajna sredstva bitna za naš ukupni razvoj. Do sada je ostvareno 86 projekata, a iz pretpripravnih fondova i međunarodnih izvora privučeno je više od 8 milijuna eura bespovratnih sredstava. Približavanje Europskoj uniji znači mogućnost korištenja daleko većih količina raspoloživog novca, kako za javni, tako i za privatni sektor. Našim angažmanom, dosadašnjim iskustvom i stečenim znanjem omogućit ćemo gospodarstvu, nevladinim udrugama i institucijama stručan i kvalitetan pristup europskim fondovima, europska iskustva i dobru praksu.

Bitno je naglasiti da je Europska unija puno više od strukturnih fondova. Europska iskustva i dobra praksa pružaju nam mogućnost zaštite i preveniranja nepovoljnih situacija.

Ured u Bruxellesu je potrebno kadrovski bolje ekipirati s ciljem veće operativnosti u radu posebno u području EU programa, te s obzirom na nadolazeće izazove djelovanja nakon ulaska u EU. U rad Ureda uključiti gradove i općine Istarske županije s mogućnošću sudjelovanja u radu, informiranja i edukacije njihovih djelatnika. Snažnije djelovanje u smislu regionalnog marketinga Istarske županije.

Članstvo u međunarodnim organizacijama:

Jadranska euroregija www.adriaticeuroregion.org - nastavak rada tajništva u Puli, nastavak koordiniranja rada i sudjelovanja u radu upravnih tijela, priprema EGTS-a (Europske grupe za teritorijalnu suradnju), suradnja s Crnomorskom euroregijom i drugim euroregijama na moru, lansiranje inicijative za europsku strategiju za Jadran po uzoru na europsku strategiju za Baltik i europsku strategiju za Dunav.

AREV (Asocijacija vinskih regija Europe) – intenzivirati rad, uključiti se u upravljačka tijela, rad na koordinaciji uključivanja novih članica s područja jugoistoka Europe, godišnja konferencija u Poreču, snažnije uključivanje vinara i vinogradara.

ALDA (Asocijacija agencija lokalne demokracije) – nastaviti sudjelovati u radu upravnog odbora, uključiti se kao partner u nove Agencije lokalne demokracije (Kosovo se otvara jesen 2009.), razvijati EU projekte, uključiti se u aktivnosti na Mediteranu.

CRPM (Konferencija primorskih i perifernih regija Europe) – pratiti rad. Istarska županija članica je Konferencije perifernih primorskih regija Europe od 2001. godine kao prva hrvatska županija. Sudjeluje aktivno u Balkanskoj komisiji čiji djelokrug rada obuhvaća područje jugoistočne Europe.

ARE (Skupština europskih regija) – pratiti rad, sudjelovati u susretima s EU čelnicima putem ARE-a, intenzivirati Eurodyssey program tako da postane cjelogodišnji čime bi udvostručili broj mladih iz Istre koji godišnje sudjeluju u programu (Cilj da do kraja mandata bude preko 150 mladih iz Istre).

EGTS (Alpe Adria) – uključiti se u EGTS (Europsku grupu za teritorijalnu suradnju)

ARLEM (Euro - Mediterranean Regional and Local Assembly) – Assemblée Régionale et Locale Euro-Méditerranéenne - Inauguralni sastanak Skupštine regionalnih i lokalnih vlasti Euro-Mediterrana (ARLEM – Assemblée Régionale et Locale Euro-Méditerranéenne/Euro-Mediterranean Regional and Local Assembly) održao se 20. i 21. siječnja 2010. godine u Barceloni pod pokroviteljstvom Odbora Regija i Republike Španjolske kao predsjedatelja Europske unije.

Istarski župan Ivan Jakovčić izabran je u šesteročlano Predsjedništvo (Bureau) ARLEM-a. ARLEM je pokrenut u suradnji Odbora regija, teritorijalnih jedinica koje djeluju na Mediteranu te međunarodnih organizacija koje štite interese regionalnih i lokalnih vlasti s ciljem postizanja snažnijih međuregionalnih odnosa i bolje suradnje. Ambicija ARLEM-a je da bude prepoznat kao savjetodavno tijelo nove Vlade Unije za Mediteran koja će funkcionirati neovisno od međunarodne političke situacije.

IRE (Institut regija Europe) – sudjelovati u radu, omogućiti mladima iz Istarske županije stažiranje. Institut regija Europe (IRE) ekonomska je i znanstvena institucija sa sjedištem u Salzburgu (Austrija) čiji je cilj promicanje i proučavanje regionalizma, te umrežavanje različitih regija, gradova, znanstvenih i ekonomskih institucija iz čitave Europe.

Istarska je županija suosnivač IRE-a (10. prosinca 2004. godine).

CEMR - Council of European Municipalities and Regions - Vijeće europskih općina i županija najveća je organizacija lokalnih i regionalnih vlasti u Europi, a njezino članstvo čini preko 50 nacionalnih asocijacija gradova, općina i regija iz 37 zemalja. Te organizacije zajedno predstavljaju oko 100.000 lokalnih i regionalnih vlasti. Vijeće europskih općina i gradova osnovano je u Ženevi 1951. godine na inicijativu nekoliko europskih gradonačelnika, a kasnije, organizacija se usmjerila i prema regijama, te je postala Vijeće europskih općina i gradova.

Hrvatska zajednica županija primljena je u Vijeće europskih općina i županija na konferenciji održanoj 8. i 9. studenog 2008. godine u Parizu. Istarska je županija, odnosno župan Ivan Jakovčić predstavnik, Hrvatske zajednice županija u Političkom odboru Vijeća europskih općina i županija.

WATEREGIO - Mreža europskih regija „Wateregio“ predstavlja platformu za razmjenu ideja, iskustava i primjenu najboljih metoda u gospodarenju vodama i iskorištavanju izvora vode. Istarska je županija suosnivač mreže koja uključuje regije Valencia, Murcia, Illes Balears (ES), Veneto, Lazio, Piemonte, Calabria (IT), Central Macedonia, Eastern Macedonia and Thrace (GR).

MMFN - Mreža mediteranskih modelnih šuma - Modelne šume predstavljaju razvojni proces temeljen na partnerstvu, kroz kojeg pojedinci i grupe predstavljaju diversifikaciju vrijednosti radeći zajedno na glavnoj viziji održivog razvoja krajolika u kojem modelne šume predstavljaju "kritičnu masu". Putem projekta Koordinacija regionalnih politika šuma uz pomoć novog instrumenta upravljanja: " Modelne šume" – FORET MODELE financiranog iz programa MED, Istarska županija uključila se u Mrežu mediteranskih modalnih šuma koja okuplja partnere iz čitave Europe. Cilj projekta i mreže je postizanje koordinacije regionalnih politika kroz zajedničko definiranje "mediteranskog modela" modelnih šuma i njegova konkretna implementacija, te kreiranje prve modelne šume u svakoj od uključenih regija. Projekt je započeo 2009. godine a trajanje mu je 36 mjeseci.

Uključivati se i pratiti rad drugih tematskih međunarodnih organizacija i partnerskih mreža koje mogu unaprijediti određeni sektor ili omogućiti sudjelovanje u međunarodnim projektima (primjerice AEBR - Asocijacija europskih pograničnih regija). Unaprijediti način suradnje s iseljenicima. Napraviti analizu stanja, ažurirati podatke, kreirati nove oblike suradnje kroz primjerice organizaciju konferencija i izložbi, pronaći mogućnosti veće gospodarske suradnje s iseljenicima. Pružiti potporu u pogledu rješavanja problematike s kojom se iseljenici susreću. Ured Istarske županije u Bruxellesu, primjerice, i suradnja s istarskim iseljenicima, važni su mostovi i poveznice kao i politički iskaz svijesti o zajedničkom regionalnom identitetu.

Međuregionalna suradnja - Kao predvodnica na području međunarodne suradnje i europskih integracija Istarska županija je proteklo desetljeće ostvarila konkretnu suradnju s brojnim regijama u inozemstvu. Prijateljske odnose i politička savezništva Istra održava sa širokom paletom regija od krajnjeg zapada i irske regije Kerry do 40 milijunskih kineskih provincije Yunnan i Zeijang na dalekom istoku.

Suradnja Istarske županije s drugim regijama često je prethodnica gospodarskih veza i odnosa potrebnih za privlačenje stranih investicija, uspostavu izvoznih trgovinskih kanala za istarsko gospodarstvo ili potpora promociji istarskih turističkih kapaciteta. Suradnja sa zapadnim regijama pridonosi stjecanju iskustava u programima međuregionalne i prekogranične suradnje te korištenju sredstava iz europskih fondova što osobito dolazi do izražaja sada kada se Hrvatskoj kao zemlji kandidatkinji za ulazak u Europsku uniju otvaraju brojne financijske mogućnosti korištenja sredstava na području poljoprivrede i ruralnog razvitka, prometne infrastrukture i zaštite okoliša te jačanje gospodarskih kapaciteta.

Prioriteti Istarske županije u narednom su razdoblju razvijanje međunarodne suradnje na području Jadrana, jugoistočne Europe i srednje Europe.

Najvažniji od mnogobrojnih oblika suradnje s inozemnim regijama su:

- Regija Toscana (Italija)
Izjava o prijateljstvu potpisana 6. listopada 1994. g.
- Regija Liguria (Italija)
Pismo namjere, potpisano
- Regija Veneto (Italija)
Izjava o nakani potpisana 21. veljače 1995. g.
- Autonomna regija Friuli - Venezia Giulia (Italija)
Protokol o suradnji između Autonomne regije F-VG i Istarske županije potpisan 22. veljače 1999.
- Regija Somogy (Mađarska) Somogy Megyei Önkormányzat
Sporazum o suradnji potpisan 29. travnja 1998. g.
- Regija Koruška (Austrija)
Pismo namjere potpisano 21. travnja 1998. g.
Pismo namjere (II put) potpisano 26. kolovoza 1999.
- Regija Hargita (Rumunjska)
Izjava za budući sporazum o suradnji, potpisano: 10. svibnja 2000.g.
- AP Vojvodina (Srbija)
Intenzivna suradnja od 2001. g., Sporazum o suradnji potpisan 2006. g.
- Zeničko-dobojski kanton (BiH)
Suradnja od 2004. g.
- Kerry (Irska)
Suradnja uspostavljena 2004. g.
- Yunnan (Kina)
Potpisano Pismo namjere 2004.
- Trenčín (Slovačka)
Suradnja uspostavljena 2004. g., Sporazum o suradnji potpisan 2006. g.
- Zhejiang (Kina)
Suradnja uspostavljena 2005. g., Sporazum o suradnji 2006. g.
- Champagne-Ardenne (Francuska)
Pismo namjere o suradnji potpisano 29. travnja 2009. godine
- Kanton Sarajevo
Sporazum o suradnji potpisan je 26. lipnja 2008. godine.
- Regija Puglia
Pismo namjere potpisano u travnju 2009. godine.

3.3. GOSPODARSTVO ISTRE

Ciljevi djelovanja od 2009. do 2013. godine usklađeni su s Vizijom Istarske županije koja je sadržana u Regionalnom operativnom programu i ostalim strateškim dokumentima Istarske županije. Istarska županija je otvorena, moderna i gospodarski konkurentna regija visokog društvenog standarda, u okvirima uravnoteženog i održivog razvoja, prepoznatljive kulturne i prirodne baštine i ima 5 strateških ciljeva: konkurentno gospodarstvo, razvoj ljudskih resursa, visok društveni standard, uravnotežen i održiv razvoj te prepoznatljivost istarskog identiteta.

Skupština Istarske županije Regionalni operativni program (ROP) <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=1456> Istarske županije usvojila je 11. rujna 2006. godine. Navedeni dokument izrađen je za razdoblje od 2006. do 2010. godine. Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, ROP IŽ naslijedit će Županijska razvojna strategija (ŽRS) za razdoblje od 2011. do 2013. godine. Po završetku spomenutog razdoblja, uslijedit će izrada strateških dokumenata usklađenih sa sedmogodišnjim ciklusima planiranja Europske unije.

Prema projekcijama stručnih krugova, iduća će godina u realnom sektoru biti teška, te je u mandatnom razdoblju 2009. – 2013. potrebno dati strateški okvir za sigurnost gospodarstvu.

Zapošljavanje i očuvanje radnih mjesta naš je apsolutni prioritet. Usprkos gospodarskoj krizi, stavljanjem u funkciju svih resursa koje u Istri imamo, kao što su poslovne zone, poljoprivredno zemljište, napuštene demilitarizirane vojne zone i drugo, smanjit će trenutnu stopu nezaposlenosti.

Istarska županija je prva u Hrvatskoj donijela paket mjera u borbi protiv recesije za poticanje gospodarstva i zapošljavanje. Proaktivno djelovanje i pravovremeno uočavanje, reagiranje i rješavanje poteškoća s kojima se susreću naši građani i gospodarstvenici, naša je trajna zadaća.

Radit ćemo na poticanju proizvođača i stvaranju dodane vrijednosti, jačanju izvoza, malih i srednjih poduzetnika, poljoprivrednika, kako bismo pojačali zapošljivost i zadržali radna mjesta.

Obrtništvo, malo i srednje poduzetništvo i veliki gospodarski subjekti bit će i nadalje poticani konkretnim mjerama javnog sektora. Samo gospodarstvo snažno u svim sektorima - industrije, turizma, poljoprivrede, ribarstva, usluga i dr. može ravnomjerno razvijati Istru i osigurati konkurentnost.

Uz razvijeno turističko gospodarstvo, koje predstavlja trećinu ukupnog hrvatskog turizma, stupovi istarskog gospodarskog razvoja su u industriji: Uljanik, Cimos, TDR, Kamen Pazin, Holcim i drugi.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku iz srpnja 2009. godine, u prethodnom mandatnom razdoblju Istarska županija je ostvarila bruto domaći proizvod s udjelom od većim od 6 posto u Republici Hrvatskoj. S ostvarenim BDP po stanovniku Istarska županija se nalazi na drugom mjestu u Republici Hrvatskoj, iza Grada Zagreba.

Istarsko gospodarstvo je ostvarilo u 2008. godini 1,34 mlrd USD izvoza što čini 9,52% ukupnog izvoza Republike Hrvatske i 1,58 mlrd USD uvoza ili 5,14 % uvoza Republike Hrvatske; pri čemu su i izvoz i uvoz porasli za 9% u odnosu na prethodnu godinu. Pokrivenost uvoza izvozom iznosi 85%, što je daleko povoljnije od prosjeka Republike Hrvatske koji je u 2008. iznosio svega 46%. Temeljem ostvarenog robnog izvoza po glavi stanovnika od 6.520 USD Istarska županija je prva u Republici Hrvatskoj gdje je per capita prosječno izvezeno 3.150 USD.

Od ukupnog broja zaposlenih radnika, kod pravnih osoba je bilo 68.435 ili 75,9%, zaposlenih u obrtništvu bilo je 19.602 ili 21,8 %, poljoprivrednika 987 ili 1,1 % te zaposlenih u samostalnim profesionalnim djelatnostima 1.074 ili 1,2 %. Najviše je zaposlenih bilo u djelatnostima prerađivačke industrije (19,70 %), zatim trgovine i servisi (17,80 %) te hoteli i restorani (11,50 %).

Stopa nezaposlenosti u Istarskoj županiji je, uz Grad Zagreb, najniža u Republici Hrvatskoj. Sufinanciranjem niza poticajnih mjera, kao što su: subvencije dijela kamata, kreditiranje poduzetništva i poljoprivrede, jamstva, stručna i financijska pomoć za razvoj poslovnih zona, savjetovanje i edukacija poduzetnika, razvoj inovacija, zapošljavanje mladih, zapošljavanje osoba s invaliditetom, i druge mjere, osobito zapošljavanje žena teško zapošljivih dobnih skupina, reagirat će se na odjeke recesije.

Istarska županija je u zadnjih 10 godina realizirala više kreditnih linija, vrijednosti preko 500 milijuna kuna, u kojima je financijsku podršku pružila putem beskamatnog depozita za smanjenje kamatne stope ili subvencioniranjem kamate poduzetničkih kredita. Kreditiranje u poljoprivredi putem Fonda za razvoj poljoprivrede dostiglo je vrijednost od 100 milijuna kuna.

U Istarskoj županiji najveći dio poslovnih subjekata čine male i srednje velike tvrtke, koje imaju veću fleksibilnost i mogućnost prilagodbe sve težim uvjetima poslovanja. U mandatu 2009. – 2013., modernizacijom javne uprave približit ćemo rad svih upravnih odjela gospodarstvenicima.

Potrebno je u mandatu 2009. – 2013. godine ovladavanje čitavim informacijskim suportom djelatnosti, poticanje zapošljavanja kroz kreditiranje obrta, malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zapošljavanja kroz razvoj infrastrukturnih gospodarskih programa, suradnja s gospodarskim sustavima u Istarskoj županiji i šire, suradnja s gospodarskim asocijacijama u zemlji i inozemstvu, suradnja s Gospodarskom i Obrtničkom komorom Istarske županije, udrugama sindikata i poslodavaca, Gospodarsko socijalnim vijećem Istarske županije i Trgovačkim sudom u Pazinu.

Istarska županija će u suradnji s poslovnim bankama i resornim ministarstvima pokretati programe kreditiranja po modelu koji u to vrijeme bude najpovoljniji (beskamatni depozit za smanjenje kamatne stope ili model subvencioniranja kamate).

U mandatnom razdoblju od 2009. do 2013. godine namjera Istarske županije je da ulaže svake godine sredstva u izgradnju poduzetničkih zona planirana u Dugoročnom programu razvoja poslovnih zona u Istarskoj županiji.

U planu je i izrada Strategije energetskeg razvoja Istarske županije koja će na temelju prognoza potrošnje i proizvodnje za buduće razdoblje, dati smjernice i način razvoja energetskeg sektora. Razvojni projekti energetske efikasnosti (EE) profilirati će se kroz ulaganja u programe energetske efikasnosti u zgradarstvu i rasvjeti (u objektima u vlasništvu JLS, te javnoj rasvjeti) dok će projekti obnovljivih izvora energije (OIE) biti usmjereni proizvodnji električne energije iz bio plina i plina iz odlagališta smeća (otpadni plin), malih fotonaponskih elektrana, malih hidroelektrana i vjetroparkova. Osobito ćemo nastojati unaprijediti stanje u okolišu, otvaramo se novim oblicima i izvorima čiste energije poput vjetroparka, solarnih elektrana i termocentrala na plin. Jedan od osnovnih preduvjeta za razvoj gospodarstva je učinkovito upravljanje energetikom, jer se energetika isprepliće sa gotovo svim održivim razvojnim programima.

Istarska županija intenzivirat će aktivnosti potencijale i resurse agencija, trgovačkih društava i ustanova Istarske županije. Ključni nositelji programskih aktivnosti uz Upravne odjele Istarske županije bit će naša trgovačka društva koja su u prethodnom razdoblju opravdala svoje postojanje.

IDA – Istarska razvojna agencija – <http://www.ida.hr> obilježila je desetu obljetnicu uspješnog poslovanja kao operativno tijelo za provedbu razvojnih programa Istarske županije. Kada je osnovana, bila je prva regionalna razvojna agencija u Hrvatskoj, a do danas se afirmirala kao jedna od vodećih institucija tog tipa te postala nezaobilazan čimbenik razvoja i promocije gospodarstva Istre. IDA-ina primarna uloga je poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva u Istarskoj županiji i to kroz pružanje financijske podrške, provođenje edukacija, razvijanje poduzetničke infrastrukture (poduzetničkih zona, klastera, poduzetničkih inkubatora), informiranje i savjetovanje poduzetnika, pružanje usluga potencijalnim inozemnim investitorima te provedbu različitih međuregionalnih i međunarodnih projekata usmjerenih na stvaranje povoljne poduzetničke klime u Istarskoj županiji. Među najznačajnijim međunarodnim projektima svakako su METRIS, FISH.LOG i CONNECT, u okviru kojih je izgrađen i opremljen Centar za istraživanje metala METRIS, te objekt Veletržnice riba u poslovnoj zoni Čimižin u Poreču. Od 2002. godine do danas u IDA-i su organizirana 182 seminara, koje je polazilo ukupno 3.396 sudionika, od čega je u 2009. organizirano 25 seminara, odnosno obuhvaćeno 757 sudionika. Dobra praksa nastavit će se u narednom mandatnom razdoblju. Od 2000. godine, posredstvom IDA-e provedeno je ukupno 10 kreditnih linija putem kojih je realiziran 631 projekt u iznosu od 417,3 milijuna kuna. Putem predmetnih kreditnih linija omogućeno je otvaranje 1.308 novih radnih mjesta, a kroz direktna strana ulaganja stvoreno je 400-tinjak novih radnih mjesta. U poduzetničkom inkubatoru „Izazov“, od 2005. do danas inkubirano je 13 tvrtki i otvoreno 114 radnih mjesta. Od 2002. godine u 24 poslovne zone uloženo više od 150 milijuna kuna.

IDA je 2004. godine razvila oznaku vizualnog označavanja kvalitete Istrian quality – IQ, a znak je 2005. godine i registrirala. Od strane Istarske županije izabrana je za koordinatora izrade Regionalnog operativnog programa ROP-a Istarske županije. Dokument je tiskan 2007. godine, a do danas je objavljeno šest javnih poziva putem kojih su prikupljene 422 projektne ideje. Uz navedeno, u proteklih deset godina IDA je sudjelovala u aktivnostima promocije gospodarstva Istre. U 2009. organizirani su 2. Gospodarski forum Istre te 1. Poduzetnički tjedan Istre, gdje je sudjelovalo 500-tinjak istarskih gospodarstvenika i predstavnika javnog sektora. Uspješan rad IDA-e bit će nastavljen i u narednom mandatu, provedbom već započetih aktivnosti.

IRENA - Istarska županija osnovala je Istarsku regionalnu energetska agenciju IRENA, kakvih u EU već ima 380. Zadatak im je provedba strategije EU u opskrbi energijom, potpora prijelazu na održive energetske sustave, optimalno upravljanje energijom, te savjetodavna i informativna uloga i slično.

Cilj nam je energetiku tretirati na drukčiji način nego do sada, osmišljavati energetska politiku Istre u skladu s nastojanjem EU da se do 2020. godine zamijeni 20 posto klasičnih energenata alternativnima, a u transportu deset posto s biogorivom.

Namjera je informirati i savjetovati stanovništvo, postići prijateljstvo s okolišem, koristiti što više "zelene" energije, što više obnovljivih izvora uz razvoj partnerstva s gradovima i općinama, udrugama civilnog društva, energetskog sektora, ne samo domaćih nego i iz inozemstva, koji već imaju iskustva.

Potrošnja primarnih izvora energije u Istri godišnje raste za 2,5 do 3 posto, a godišnje Istra prosječno potroši 50 posto proizvedenih količina u termoelektranama Plomin. Plinifikacija će rasteretiti taj izvor.

U Istri se pripremaju i brojni alternativni izvori, kao što je prerada otpadnih ulja, proizvodnja bioplina od koma maslina, iz budućeg modernog sustava odlaganja otpada, energija sunca i vjetra, što je u fazi projektiranja. Neophodna je i sveobuhvatna edukacija stanovništva o štednji energije upotrebom odgovarajućih građevinskih materijala.

AZRRI – Agencija za ruralni razvoj Istre <http://www.azrri.hr> osnovana je 2003. godine s ciljem povezivanja javnog interesa i privatnog poduzetništva, prvenstveno u ruralnom području Istre. Provodi razvojne programe koji su od strateškog javnog interesa Istarske županije, povezuje međusobne interese čimbenika u stvaranju novih proizvoda, te time stvara osnove za buduće klastere i razvojne centre koji će povezivati primarnu proizvodnju, preradu i sektor usluga uz zaštitu javnog interesa u udruženjima. Povezivanje gospodarskih, upravnih i javnih čimbenika života ruralnog prostora Istre u partnerstva, te zajednička aplikacija na međunarodne projekte i fondove Republike Hrvatske i Europske unije, te pomoć poduzetnicima pri aplikaciji na natječaje različitih fondova druga je strateška uloga AZRRI-a.

Temelji su stvoreni kroz stručno ekipiranje sa suradnicima iz područja agronomije, veterinarske medicine, zootehnike, ekonomije, te stečenim iskustvom kroz sudjelovanje na međunarodnim programima i projektima (Ruraltour, Amamo, Adria food quality, Pro.V.I.C).

U narednih četiri godine rad Agencije temeljit će se na slijedećim strateškim programima:

- ✓ provedba Strateškog programa ruralnog razvoja Istarske županije kroz uvođenje LEADER pristupa i stvaranje sedam lokalnih akcijskih grupa. Provedba strateškog programa će omogućiti da se potrebe stanovništva definiraju od strane aktivnih lokalnih čimbenika života i lokalne samouprave i da se preko akcijskih grupa i uz pomoć Agencije sustavno aplicira na fondove (pr. IPARD);
- ✓ izgradnja Centra za regionalno ruralni razvoj i regionalnih institucija Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo na Gortanovom Brijegu u Pazinu. Ovaj će centar umrežiti razvojne, upravne, stručne, znanstvene i poduzetničke sudionike s ciljem usklađivanja višestranih pozitivnih javnih i privatnih interesa u razvoju gospodarstva ruralnog prostora. Također će suradnjom sa središnjim institucijama države objediniti sve službe u regiji čiji je cilj razvoj poljoprivrede i ruralnog prostora, te konačno prerastanje u tehnološki park.
- ✓ pružanje usluga strojne sadnje, navodnjavanja, te razvoj velikih nasada maslina i voćaka, te organiziranje odgovarajućih centara.
- ✓ provedba programa gospodarske reafirmacije istarskih izvornih pasmina životinja – istarsko govedo, istarska ovca, istarski magarac, istarski gonič, obnova uzgoja lokalno prisutnih koza, divljači s ciljem zaštite genetskog potencijala, povećanja dohotka poljoprivrednih gospodarstava u ruralnom području i zaštite identiteta Istre. Programi će povezivati primarnu proizvodnju – stabilizacija uzgoja, sektor prerade - razvoj proizvoda od navedenih pasmina i sektor usluga – ugostiteljstvo i trgovina s ciljem zaštite izvornosti i geografskog podrijetla proizvoda i uspostava sustava kontrole i zaštite.
- ✓ definiranje projekata od javnog interesa u ruralnom prostoru i njihova aplikacija na nacionalne i međunarodne natječaje fondova Hrvatske i EU kao što su IPA – Instrument pretpristupne pomoći (trenutno 9 prijavljenih projekata), SEE - South East Europe i FP 7 (trenutno 8 prijavljenih projekata) i drugi.
- ✓ aktivnosti usmjerene razvoju agroturističkih djelatnosti na području Istarske županije kroz stručni suport gospodarstvima u praćenju i predlaganju promjene legislative, organiziranju manifestacija, pripremi projektnih ideja za aplikaciju na natječaje, brandiranju prepoznatljivih seoskih domaćinstava, te u oglašavanju
- ✓ stručna potpora gospodarstvima u aplikaciji na IPARD program.

Za realizaciju programa Agencije za ruralni razvoj Istre do 2013. godine trebati će angažirati sredstva od međunarodnih fondova, nacionalnih i lokalnih te vlastitih sredstava u iznosu od preko 100 milijuna kuna.

IRTA - Istarska razvojna turistička agencija <http://www.irta.hr>

Osnovna ideja agencije bila je da se oformi kvalitetna platforma za implementaciju novih razvojnih projekata, ali i za pristupanje sredstvima iz pretpripravnih fondova EU. U međuvremenu je izrađen Master plan razvoja turizma Istre, koji je evidentirao oko 2200 projektnih zadataka, pa se nametnula potreba kvalitetnije suradnje privatnog i javnog sektora. IRTA je prepoznala mogućnost kvalitetnijeg komuniciranja i povezivanja privatnog i javnog sektora te je postala glavna institucionalna poveznica u domeni turizma Istarske županije.

Pored osnovne djelatnosti Istarska razvojna turistička agencija je u proteklim godinama obavljala niz manjih razvojnih projekata selektivnog karaktera u turizmu. U posljednje dvije godine involvirana je na razvoju i implementaciji inovativnog projekta upravljanja destinacijskim kontakt i prodajnim centrom. Radi se o jedinstvenom projektu u široj regiji kojim se nastoji putem IT tehnologija i elektroničkog businessa na kvalitetniji, brži i učinkovitiji način promovirati destinaciju Istre.

U okviru IRTE je tako oformljen kontakt i prodajni centar Istre. Osnovna ideja razvoja takve infrastrukture bila je prije svega praćenje najmodernijih svjetskih trendova u turizmu i kao odgovor na sveprisutne potrebe kvalitetnog, pravovremenog i opširnog informiranja potencijalnih gostiju i omogućavanja rezerviranja svih oblika smještajnih kapaciteta kojima Istra raspolaže na jednostavan i pregledan način.

Unutar glavnog projekta postoje i tri podprojekta koji su međusobno povezani:

- 1) Upravljanje destinacijskim web portalima www.istra.hr i www.istra.com
- 2) Upravljanje destinacijskim kontakt centrom
- 3) Upravljanje destinacijskim prodajnim centrom

Tijekom 2010. godine sva tri potprojekta bit će u potpunosti implementirana. Time bi cijelu prezentaciju, promociju i prodaju destinacije usmjerili putem IT tehnologija na elektronički business čime ćemo se među prvima u regiji priključiti najrecentnijim trendovima u svjetskom turizmu. Pokušat ćemo postići udio od 5 posto ukupnih noćenja u Istarskoj županiji, a realiziranu dobit nakon podmirenja svih zakonskih obveza usmjerit ćemo ponovo u promociju destinacije Istre i za razvoj kontakt i prodajnog centra destinacije.

3.4. TURIZAM ISTRE

Istra se nalazi u intenzivnom i uspješnom procesu repozicioniranja i restrukturiranja turističke destinacije. Unatoč toj izuzetno delikatnoj fazi mijenjanja identiteta, Istra već duži niz godina bilježi pozitivne rezultate gotovo na svim razinama statističkih pokazatelja, čak i protekle „recesijske sezone“. Turizam Istre razvija se intenzivno i istodobno na obali i u ruralnim područjima unutrašnjosti i predvodi cjelokupan turizam u Hrvatskoj.

Napravili smo puno u repozicioniranju turizma Istarske županije na prosječnu razinu usluge od 4 zvjezdice. Učinjeni su znatni iskoraci u povećanju kvalitete, a prema tim pokazateljima i ulaganjima, Istra je vodeća hrvatska turistička regija. U ruralnoj unutrašnjosti Istre potaknuli smo obnovu starih istarskih kamenih kuća i seoskih domaćinstava. U unutrašnjosti Istre danas imamo više od 500 vrlo uspješnih objekata u ruralnom turizmu koji imaju važnu ulogu u produženju ljetne turističke sezone. Ipak, globalna gospodarska recesija preslikala se i na naše tržište, stoga smo poduzeli i pripremili posebne mjere za pomoć turizmu te komplementaran razvoj turizma unutrašnjosti Istre i obalnog turizma. Samo u proteklom mandatu u istarski turizam uloženo je ukupno 10 milijardi kuna

Obzirom na postavljene visoke kriterije razvojnog modela u turizmu, putem strateškog dokumenta Master plana razvoja turizma Istre, držimo da je potrebno učiniti dodatne, značajnije i korijenite promjene u turizmu Istre, kako bi se u što je moguće kraćem roku i na što je moguće kvalitetniji način restrukturirali i repozicionirali i time odaslali jasnu sliku da smo spremni ući u utrku s najkvalitetnijim turističkim destinacijama svijeta.

Upravni odjel za turizam će nastaviti zajednički s Turističkom zajednicom Istarske županije dogovarati glavne smjernice razvoja turizma u Istri. U prethodnom je mandatnom razdoblju temeljni zadatak, pored kreiranja razvojnih turističkih projekata, bila implementacija strateškog dokumenta za razvoj turizma Istre, dok će u tekućem mandatnom razdoblju glavnina aktivnosti biti usmjerena na završetak same implementacije nalaza i postavki iz Master plana te kreiranje novog dokumenta za daljnji razvoj u periodu 2012. - 2020.

Pored navedenog Upravni odjel za turizam je kvalitetno umrežen sa svim vitalnim institucijama i tvrtkama po horizontalnoj i vertikalnoj osnovi. Time želimo kreirati usuglašenost stavova i potrebni sinergijski učinak za kvalitetniji i brži razvoj temeljen na održivom i odgovornom razvoju. Glavnina aktivnosti bit će usmjerena na usavršavanje postojećih razvojnih turističkih projekata na način da se uspostavi proces certifikacije kvalitete i time dostigne prepoznatljivost.

Da bi dostigli navedeni cilj potrebno je aktivnosti usmjeriti prema edukaciji davatelja usluga u razvojnim turističkim projektima te usvajanju novih vještina i znanja putem mnogobrojnih specijalističkih tečajeva za usavršavanje i praćenje svjetskih trendova u turizmu.

Povećati sredstva namijenjena UO za turizam jer ćemo time biti u stanju privući daleko veća sredstva iz fondova EU, temeljem dosadašnje uspješne realizacije EU projekata i temeljem imagea i uvažnosti institucije Istarske županije.

Projekt "Brijuni rivijera" je jedan od onih koji mogu i trebaju značajno promijeniti sadašnju sliku istarskog i hrvatskog turizma. Prepoznavši tu potrebu, ujedno kao i poslovnu mogućnost, Vlada Republike Hrvatske i Istarska županija izradile su materijal koji služi kao polazna osnova za realizaciju projekta, te su potpisale Društveni ugovor o osnivanju društva "Brijuni rivijera". Iako smo očekivali da će se realizacija ovoga projekta odvijati mnogo brže, zbog imovinsko pravnih odnosa, problema s uređenjem odnosa kod pomorskog dobra i hrvatskih šuma te nekih drugih pitanja, ovaj se vrlo kvalitetni projekt vremenski odužio.

Ipak ovo i dalje ostaje najbolji i najveći razvojni turistički projekt u RH, koji ogromne i do jučer nedostupne vojne objekte na Muzilu, sv. Katarini, Mulimentima, Hidrobazi i Pineti pretvara u turističke i sportsko-rekreativne komplekse, osiguravajući tisuće novih radnih mjesta, ogroman promet roba i usluga, otvarajući nove mogućnosti istarskim poljoprivrednicima, ribarima, obrtnicima i poduzetnicima da plasiraju svoje proizvode i usluge.

Po svim parametrima i očekivanim efektima projekt „Brijuni rivijera“ daleko je najznačajniji projekt pokrenut od Istarske županije i hrvatske Vlade a njegova se realizacija planira u fazama zavisno od spremnosti pojedine lokacije. Provedeni prednatječaj pokazao je da postaje vrlo veliki interes domaćih i inozemnih ulagača.

www.brijunirivijera.hr.

3.5. RURALNI RAZVOJ ISTRE

Poljoprivreda i poljoprivredno zemljište važan je resurs kojeg valja aktivirati. U proteklom mandatu uz potporu Istarske županije, a u suradnji i partnerstvu s općinama i gradovima te poljoprivrednim udruženjima podignuto je 837 hektara vinograda i zasađeno je 4.136.361 sadnica vinove loze. Podignuto je 1.926 hektara maslinika i zasađeno 919.485 sadnica maslina. „Niknulo“ je i 170 hektara voćnjaka sa 125.410 sadnica što je stvorilo osnove za zapošljavanje u poljoprivredi od 580 djelatnika (1 djelatnik na 5 hektara).

Istarska županija je programom razvoja ruralnog dijela Istre <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=2341> oživjela poluotok, vratila ljude selu i stvorila uvjete za profitabilno bavljenje poljoprivredom. Kroz zaštitu tradicijskih vrijednosti Istra je danas najjača vinska i maslinarska regija Hrvatske.

Prioritet u poljoprivredi je stvaranje pretpostavki za intenzivan uzgoj istarskog goveda, a u planu je i osnivanje Centra za autohtone pasmine Istre u Pazinu.

Operativno u mandatu 2009.-2013. godine: osnivanje lokalnih akcijskih grupa i Savjeta za provedbu Strateškog programa ruralnog razvoja Istarske županije, osnaživanje Fonda za razvoj poljoprivrede i agroturizma Istre s ciljem osnivanja institucije za kreditiranje i samofinanciranje poljoprivrednog i ribarskog sektora te ruralnog prostora, stvarati osnove za proizvodnju, zaštitu i tržišnu valorizaciju tipičnih autohtonih proizvoda Istre sukladno EU standardima, osnovati Centar za regionalno-ruralni razvoj u Pazinu s ciljem očuvanja autohtonih pasmina, revitalizacije proizvodnje i njihove tržišne valorizacije, osnivanje Centra za razvoj maslinarstva u Vodnjanu, osnivanje Centra za razvoj vinogradarstva i vinarstva u Poreču, osnivanje Centra za tartufe u Buzetu i Centra za hranu u Pazinu, osnivanje Centra za voćarstvo u Kaldiru - Motovun, osnivanje Srednje poljoprivredne škole u Poreču kao samostalne obrazovne institucije, osnivanje Poljoprivrednog fakulteta u Poreču, smjer vinogradarstvo - vinarstvo i smjer mediteranske kulture, sve u okviru Sveučilišta "Juraj Dobrila" Pula uz osnivanje i razvoj proizvođačkih organizacija, zadružnog sektora, agroturizma i drugih pratećih djelatnosti u ruralnom prostoru.

Ribarstvo: nastaviti s izgradnjom ribarske infrastrukture te uzgojnih, izlovnih i preradbenih kapaciteta za ribarski sektor, osnovati Centar za ribarstvo i monitoring školjkaša u okviru Veletržnice riba u Poreču, značajnog kapitalnog objekta.

Šumarstvo: materijalno i kadrovski osposobiti Centar za razvoj šumarstva u Pazinu i Šumarsku savjetodavnu službu, osnovati prvu Modelnu šumu u Republici Hrvatskoj te u šumarstvu pokrenuti osnivanje udruga, zadruga i proizvođačkih organizacija šumovlasnika i šumoposjednika.

Istarska županija je članica Mediteranske mreže modelnih šuma na temelju Memoranduma koji je prihvatilo poglavarstvo Istarske županije. Time se stvaraju pretpostavke za formiranje prve modelne šume u Hrvatskoj, što predstavlja novi inovativni princip integriranog upravljanja šumskim i okolnim teritorijem gdje postoji snažna interakcija između stanovništva, lokalne zajednice, šumskog područja i ekonomije temeljene na šumskim resursima.

U svijetu postoji preko 40 tako organiziranih modela upravljanja šumskim bogatstvom od Kanade, Kostarike do Švedske, Rusije i Indije. Mediteranska mreža omogućit će razmjenu iskustava među regijama na Mediteranu koje se susreću sa sličnim pitanjima, razvoj zajedničkih EU projekata (primjerice zaštite od požara, suše, očuvanje bioraznolikosti), potporu kreiranju modelnih šuma u regijama partnerima te ulazak u svjetsku organizaciju.

Lovstvo: stvarati osnove za kvalitetno gospodarenje lovištima te za izgradnju lovno-gospodarskih objekata u cilju uzgoja divljači, razvoja lovnog turizma i lovne kinologije kao i izgradnju prerađivačkih kapaciteta za proizvodnju mesa i mesnih prerađevina od mesa divljači. U planu je Istarske županije preuzeti vojno streljište Valdebek te ga ustupiti Lovačkom savezu Istarske županije za potrebe domaćih lovaca, ali i lovnog turizma.

Vodoprivreda: nastaviti s izradom projekata za izgradnju sustava za navodnjavanje poljoprivrednih površina sukladno Planu navodnjavanja prihvaćenog na Skupštini Istarske županije, započeti s faznom izgradnjom sustava za navodnjavanje u okviru pilot projekta u Valturi, na Poreštini i na Bujštini.

Fond za razvoj poljoprivrede i agroturizma osnovan je s osnovnim ciljem pribavljanja povoljnih financijskih sredstava i njihovim usmjeravanjem putem kredita u poljoprivredne i ribarske programe. Poljoprivrednom i ribarskom sektoru zaključno s 2009. godinom dodijeljen je 841 kredit, ukupne vrijednosti 98.003,821,17 kn, čime je omogućeno otvaranje preko 500 novih radnih mjesta u ruralnom prostoru Istre.

3.6. ZAŠTITA OKOLIŠA I ODRŽIVI RAZVOJ

Istarska županija proklamirala se kao „zelena županija“. Značajna financijska sredstva do sada su ulagana u zaštitu okoliša, a u narednom će mandatu biti i višestruko veća zbog planiranih projekata, kao što su Županijski centar za gospodarenje otpadom – Zeleno srce Istre – Kaštijun i Istarski vodozaštitni sustav IVS.

IVS - Zaštita podzemnih i površinskih voda - Istarska županija osnovala je IVS - Istarski vodozaštitni sustav s ciljem izgradnje manjih sustava zbrinjavanja otpadnih voda u vodozaštitnim područjima na prostoru Istarske županije. U narednom razdoblju, sukladno financijskim mogućnostima, intenzivirat će se izgradnja sustava kanalizacije manjih naselja po utvrđenoj dinamici kako bi se primarno zaštitila izvorišta pitke vode. Pripremljena dokumentacija za 29 malih sustava koji će se realizirati u naredne 3 godine: Roč-Stanica Roč, Prhati, Rudani, Topit, Kašćerga, Marčenegla (Šćulci-Paladini), Vrh, Grdoselo, Draguč, Cesari-Bašići, Šajkovići-Tončinići, Podmeja, Cerje, Grimalda, Brajkovići-Trviž, Crklada-Ferenci, Marčana, Ritošin brig, Rapavel, Nedeščina, Štrmac, Lindar, Lobarika, Zarečje, Ročko polje. Ukupna investicija iznosi 181 milijun kuna. Velike šanse ima kandidiranje Projekta na strukturne fondove EU 2012. godine i korištenje bespovratnih sredstava u minimalnom iznosu od 40 milijuna eura. Srednjoročno, projekt će osigurati novu kvalitetu življenja u Istarskoj županiji. Izrađena je dokumentacija za izgradnju sustava odvodnje s ciljem zaštite izvorišta pitkih voda za 29 naselja u primarnom vodozaštitnom području koje je u funkciji vodoopskrbe. Potrebno je započeti faznu izgradnju uređaja u okviru ukupnog projekta, kojeg provodi Istarski vodozaštitni sustav IVS d.o.o. Buzet u suradnji s Hrvatskim vodama.

ŽCGO „Zeleno srce Istre“ <http://www.kastijun.hr> - Uspostava integralnog sustava gospodarenja otpadom na području Istarske županije - usvojen je Plan gospodarenja otpadom na području Istarske županije do 2015. godine (Službene novine IŽ 14/08). Osnovano je trgovačko društvo "Kaštijun" za gospodarenje otpadom u cilju uspostave jedinstvenog sustava na području Istarske županije.

Jedinice lokalne samouprave provodit će sanaciju postojećih neuvjetnih odlagališta komunalnog otpada i rekonstrukciju istih izgradnjom polja na kojemu će se zbrinjavati komunalni otpad u skladu sa zakonskim propisima do izgradnje ŽCGO "Kaštijun", te izgradnjom reciklažnih dvorišta i transfer stanice.

Jedinstveni sustav gospodarenja i odlaganja otpada riješit će do danas neriješeno pitanje kvalitetnog gospodarenja otpadom. Sustav gospodarenja otpadom započinje izdvajanjem iz otpada onoga što se može ponovo iskoristiti, te podrazumijeva kontrolu nad otpadom od njegovog nastanka do konačnog odlaganja. Izdvojeni otpad može se reciklirati i time očuvati prirodne resurse, smanjiti onečišćenja. Pritom, štedi se novac i energija. Ovaj proces započinje u svakom domaćinstvu, a završava na uređenom županijskom centru za gospodarenje otpadom. Istarska županija gradnjom županijskog centra za gospodarenje otpadom na Kaštijunu, kraj Pule, nudi dugoročno rješenje u skladu s najvišim europskim i svjetskim ekološkim standardima.

Sustav monitoringa svih potencijalnih zagađivača poput tvornice kamene vune Rockwool Adriatic i TE Plomin, jamčit će građanima kvalitetnu vodu za piće i zrak, nezagađeno tlo i čisto more. Kontinuirano će se voditi Registar onečišćivača okoliša s ciljem nadzora emisija i imisija štetnih tvari u okoliš i s ciljem dovođenja potencijalnih zagađivača u prihvatljive okvire za održivost okoliša.

Uz dva navedena kapitalna projekta nastaviti će se i s programom praćenja elemenata okoliša i s izvješćivanjem o rezultatima prema javnosti.

Novi zadaci bit će podizanje standarda uređenja i kvalitetnog korištenja pomorskog dobra, ostvarivanje uvjeta cestovne, pomorske i zračne infrastrukture i povezanosti, pojačanje aktivnosti svih subjekata za sigurnost prometa na županijskoj razini, implementaciju europskih kriterija za okoliš i održivi razvoj, proučavanje, testiranje i primjenu najboljih rješenja, te unapređenje metodologija za fleksibilno planiranje održivog razvoja.

Usvajanje načela AGENDE 21 - Program zaštite okoliša s Izvješćem o stanju okoliša (Službene novine IŽ 1/07) temeljni je dokument za izradu akcijskih planova za provođenje ideje održivog razvoja na lokalnoj razini, odnosno uspostave ISO sustava.

Ekološki programi - kroz provedbu dokumenata prostornog uređenja, programa zaštite okoliša i procjena utjecaja na okoliš usklađuju se kontinuirani procesi posredstvom Zavoda za prostorno uređenje Istarske županije, kao što je razvoj obalnog pojasa morske sredine i njegove zaštite, voda, tla i zraka. Putem Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije kontinuirano se provodi te će se u narednom mandatu provoditi program praćenja sirovih voda i izvorišta koja se koriste ili su potencijalna za vodu za piće, program praćenja onečišćenja zraka i program praćenja kakvoće mora za kupanje, posebno u dijelovima gdje je značajan unos otpadnih voda u morski okoliš. Mjere zaštite okoliša provodit će se u sinergiji i partnerstvu sa Zavodom za javno zdravstvo Istarske županije i predstavnicima civilnog društva-ekološkim udrugama, te uz osnivanje istarske Agencije za zaštitu okoliša, što je sukladno zaključku Skupštine Istarske županije.

Prostornim planom Istarske županije definirano je da TE Plomin III mora koristiti plin kao energent. Na taj bi se način u Plominskom zaljevu stvorila elektrana koja je ekološki najprihvatljivija na našem području.

3.7. KRUPNA INFRASTRUKTURA

Istarski Y - Dovršava se izgradnja punog profila autoceste Istarski Y, a dionica Pula – Umag/Buje i dionica Kanfanar – Pazin završit će se 2011. godine. Priprema se izgradnja dionice Pazin – Matulji od 2012. do 2014., čime će Istarski ipilon imati sa 17 prometnih čvorova i 135 cestovnih objekata na ukupnoj duljini od 141 km. Ulaganja u izgradnju punog profila autoceste u prvoj fazi iznose 330 milijuna eura, a u drugoj fazi dodatnih 350 milijuna eura. Istarski ipilon je izveden na način da najbolje poveže područja kojima prolazi, a da pri tome ne naruši prirodu, postojeću mrežu prometnica i kulturnu baštinu. Uz Istarski ipilon obnovljeni su svi suhozidi i kašuni koji su bili na trasi.

Plinifikacija Istarske županije - Plinifikacija južne Istre nastavlja se prema koncesijskom ugovoru, a vrši je Plinara d.o.o. Pula. U tijeku je završetak izgradnje glavnog plinovoda Vodnjan – Umag, čime je osiguran nastavak plinifikacije sjeverne Istre u narednom razdoblju za što je Istarska županija u postupku provođenja koncesije. Plinifikacijom poluotoka Istarska županija će dosegnuti sam vrh europskih komunalnih standarda uz već raniji visoki stupanj elektrifikacije, vodifikacije, telekomunikacije, cestovne mreže, te odvodnje koja će se u mandatnom periodu dodatno upotpuniti kroz aktivnosti IVS-a.

Jedan od najvažnijih zadataka u tekućem mandatu svakako je plinifikacija sjeverne Istre. Ovaj značajni projekt na kojemu se već niz godina radi ušao je u svoju završnu fazu te je za očekivati da će do sredine 2010. godine biti izabran koncesionar s vrlo jasnim i ugovorno precizno definiranim obavezama na plinifikaciji gradova Rovinj, Poreč, Novigrad, Umag i Labin, te općina Funtana i Vrsar.

Sukladno izrađenim studijama, kao i prijedlogom Ugovora za koncesiju, kompletna distributivna mreža navedenih gradova i općina treba biti dovršena u roku od pet godina od ishođenja koncesije, a to znači da bi u navedenom roku koncesionar trebao izgraditi 173 km plinske mreže, odnosno da bi trebao osigurati 6.700 priključaka što bi značilo ukupnu potrošnju od 25.000.000 m³ plina godišnje. Realizacija plinske mreže donijet će mnogostruke koristi Istarskoj županiji i njenim građanima. Ogromne količine prirodnog plina iz jadranskog podmorja, koji se namjerava potrošiti, zamijenit će isto tako ogromne količine loživog ulja i drugih energenata koji u ekološkom smislu ni približno nisu prihvatljivi kao što je to plin.

U funkciji kompletne plinifikacije Istre svakako treba nadopuniti i da je u Prostornom planu Istarske županije definirano da TE Plomin III mora koristiti plin kao energent. Na taj bi se način u Plominskom zaljevu stvorila elektrana koja je ekološki najprihvatljivija na našem području.

Infrastruktura u energetici – Kada je u pitanju energetika Istarska županija sve se više okreće čistim i obnovljivim izvorima energije. U Prostornom planu Istarske županije definirano je da TE Plomin III kojeg se planira graditi, mora koristiti plin kao najprihvatljiviji energent. Kada je riječ o obnovljivim izvorima energije, na Čićariji se planira izgraditi vjetropark, a u planu je i poticati investicije solarnih izvora energije za istarska domaćinstva kao i izgradnju solarnih elektrana, ovisno o interesu.

Nakon donošenja Strategije energetskog razvoja Republike Hrvatske koja definira obnovljive izvore energije, IRENA i Istarska županija izradit će Strategiju energetskog razvoja obnovljivih izvora energije za Istarsku županiju.

U razvoju istarskog gospodarstva značajnu ulogu će zauzeti Županijska razvojna strategija koja predstavlja temeljni planski dokument za održivi društveno-gospodarski razvoj županije. Ova strategija dolazi kao nasljednik Regionalnog operativnog programa, a izradit će se za razdoblje 2011-2013. godine. Nakon tog razdoblja će uslijediti izrada strateških planskih dokumenata usklađenih sa sedmogodišnjim ciklusima planiranja Europske unije.

Sadržaj Županijske razvojne strategije biti će propisan Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske. Provedbeni dokument Županijske razvojne strategije je njezin akcijski plan koji propisuje aktivnosti i sredstva potrebna za provedbu same strategije. Akcijski plan će definirati projekte koji će se provoditi u okviru prioriteta strategije, relevantne indikatore za praćenje provedbe projekata, kriterije za odabir projekata koji se financiraju iz shema bespovratne pomoći, financijski plan za projekte s predviđenom financijskom alokacijom sa središnje, regionalne i/ili lokalne razine, te komunikacijski akcijski plan za provedbu Županijske razvojne strategije.

Lučka infrastruktura – U sinergiji s gradovima i općinama Istarske županije, pristupit ćemo značajnijoj sanaciji lučke infrastrukture diljem Istre. Na prvom mjestu svakako je projekt sanacije i gradnje lukobrana pulske Luke za što ćemo inzistirati da država sudjeluje sredstvima iz Proračuna RH.

Zračna luka Pula - Zračna luka Pula jedan je od ključnih prometnih infrastrukturnih objekata Istre. Pulska je zračna luka po svojim prirodnim, tehničkim i klimatskim uvjetima jedna od najboljih u Hrvatskoj ali i šire. Na žalost, u ovom trenutku ona nije iskorištena u onoj mjeri koliko bi mogla biti i koliko se od nje očekuje. Treba reći da je to luka izrazito turističkog karaktera i da više od 90% prometa ostvaruje u ljetnim turističkim mjesecima.

Cilj nam je i obaveza da u narednom periodu učinimo sve da sačuvamo današnji status zračnoj luci, za što imamo i vrlo izražene argumente a to je najveći promet s vanshengenskim zemljama u RH, i veliki interes turističkog gospodarstva koji bi u suprotnom doživio veliku štetu i gubitak gostiju.

Istarska će županija dati i veliku logističku pomoć i podršku u pripremi aplikacija za ulaganja na teret strukturnih fondova EU, čime bi se zračnoj luci osigurali viši sigurnosni, tehnički i ostali standardi sa ciljem izjednačavanja sa zračnim lukama diljem Evrope.

Kvalitetna zračna luka preduvjet je razvoju kvalitetnog i cjelogodišnjeg turizma u našoj županiji.

DTK - Plinifikacija sjeverne Istre iskorištena je i za razvoj komunikacijske infrastrukture. Budući koncesionar morat će, uz plinsku mrežu, polagati i DTK vodove i ustupiti ih na korištenje županiji. Time će se otvoriti neizmjerne mogućnosti za razvoj komunikacijskih kanala za razne potrebe, od kablanske TV do interneta, sigurnosnih i zdravstveno nadzornih sustava, te razvoja vlastitog medijskog prostora.

3.8 ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB ISTRE

Naredno razdoblje na području zdravstvene i socijalne skrbi obilježit će slijedeće činjenice:

- proširene nadležnosti županije u osiguravanju zdravstvene zaštite
- Novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti legalizirao je dobre strane projekta „Zdrave županije“ u kojemu Istarska županija ima višegodišnje pozitivno iskustvo
- obveze koje za županiju proizlaze iz novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti nisu provedive bez dodatnih pojašnjenja i usuglašavanja ili donošenja podzakonskih akata-koncesije
- potrebno je značajno redefinirati ulogu i funkciju i način financiranja nekih postojećih zdravstvenih ustanova/službi (doma zdravlja, hitne medicinske pomoći).

Unaprjeđenje razvoja i provedbe županijske javnozdravstvene politike utemeljene na potrebama građanama, odnosno prioritarno otkrivanje raka dojke, prevencije kardiovaskularnih bolesti, prevencije ovisnosti i poremećaja u ponašanju djece i mladih, socio-zdravstvena zaštita starijih osoba i zaštita izvorišta vode za piće. (Plan za zdravlje građana Istarske županije <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=1883>)

Nova Opća bolnica u Puli - Gradnja nove opće bolnice u Puli najznačajniji je projekt IŽ u narednom mandatu. U pripremi projekta, na relaciji MZSS, IŽ, bolnica i projektanti održano je na desetine sastanaka na kojima su za svaki prostor i njegovu namjenu utvrđivani standardi, norme, kapaciteti i funkcionalnost. Značajnu su ulogu odigrali djelatnici bolnice na čelu s ravnateljem, koji su se uspjeli izboriti za najviše bolničke standarde, kakvih gotovo da i nema do sada u RH. Nova će bolnica biti situirana u dva međusobno povezana objekta koja će se realizirati dogradnjom postojeće zgrade ginekologije u smjeru istoka, odnosno dogradnjom postojeće zgrade Dijagnostike u smjeru zapada. Uz ova dva objekta uredit će se okoliš koji se sastoji od parkirališta, prometnica.

Dana 29.05.2009. godine od strane Upravnog odjela za prostorno uređenje, Odsjeka za gradnju Grada Pule izdana je Potvrda glavnog projekta za gradnju, dogradnju i rekonstrukciju Opće bolnice Pula, čime je okončana jedna vrlo značajna dionica na putu realizacije tog za Istru prioritarnog objekta.

Budući kapaciteti i sadržaji bolnice - U objektu 1. – bit će smješteni bolnički odjeli specijalističkih djelatnosti, zatim jedinice dijagnostičko specijalističkih djelatnosti, jedinice specijalističko konzilijarnog liječenja, zajedničke medicinske jedinice opće bolnice.

U objektu 2 – smještene su jedinice specijalističko-konzilijarnog liječenja interne medicine, jedinice dijagnostičko-specijalističko djelatnosti te dnevna bolnica.

Projektom su ukupno predviđena 594 kreveta u trokrevetnim, dvokrevetnim i jednokrevetnim sobama s kupaonicama.

Dnevna bolnica opremljena je i s dvije operacione dvorane.

u hitnom prijemu predviđeno je 6 prostora za interventno dijagnostičke potrebe, 2 reanimacijske dvorane, 1 dvorana za hitne intervencije, prostor za opservaciju, CT, endoskopska i ultrazvučna dijagnostika.

Bolnica će u svom centralnom djelu imati

- operacijski blok s 10 operacijskih dvorana, rađaonski trakt s 3 rađaonice i operacijskom dvoranom za hitne slučajeve.
- polikliničko konzilijarnu i dijagnostičku zdravstvenu zaštitu za 80 specijalističkih timova i 47 liječničkih ordinacija – uz postojeću dijagnostiku uvodi se i nuklearna medicina odnosno gamadijagnostika, centar za dijabetes i onkologija
- centralna sterilizacija za 3500 litara sterilnog materijala u jednoj smjeni, kuhinja koja osigurava dnevne potrebe cjelodnevnih obroka i 20% dijetalnih obroka
- praonica rublja kapaciteta 2600 kg rublja dnevno
- tehnički servis, energetska termijska pogon, trafostanica, agregatska stanica, stanica medicinskih plinova, parkiralište sa 600 parking mjesta, helikopterska stanica i sklonište

Procjenjuje se da će ukupna vrijednost bolnice iznositi gotovo 100.000.000,00 €, a to znači da bi Istarska županija morala osigurati preko 20 milijuna eura, za što će joj trebati kvalitetna banka i povoljna kreditna sredstva. Gradnja će se odvijati fazno unutar 3 do 4 godine. Dio sredstava za opremanje bolnice kandidiran je u suradnji s resornim ministarstvom i na spisak najvažnijih projekata za financiranje iz fondova EU.

Bolnica „Martin Horvat“ – Rovinj - Ortopedska bolnica u Rovinju već godinama radi sa minimalnim kapacitetima budući da je od strane MZSS gotovo u cijelosti stavljena izvan mreže hrvatskih bolničkih ustanova. Istarska županija kao osnivač i vlasnik nekretnina bolnice u partnerstvu s Gradom Rovinjem traži najpovoljnije rješenje za navedenu bolnicu u budućnosti. Interes potencijalnih partnera iz zdravstvenog segmenta je velik, a pomoć nam je ponudila i Evropska zdravstvena agencija koja nudi program kojim bi bolnica u sadašnjem statusu značajno povećala broj pacijenata po evropskim tržišnim cijenama i u dijelu deficitarnih zdravstvenih kapaciteta.

U narednom će se mandatnom razdoblju osnovati županijski Zavod za hitnu medicinu kao nova ustanova funkcionalno povezana s uređenim objedinjenim hitnim bolničkim prijemom u Općoj bolnici Pula, koji će se već do početka turističke sezone 2010. značajno proširiti sa ciljem ubrzanog prijema pacijenata. Posebno će se educirati i specijalizirati kadrovi potrebni za rad u hitnoj medicinskoj službi.

Istarska županija će osigurati dostupnost i kontinuiranost primarne zdravstvene zaštite na području cijele županije i kroz sve životne dobi. Mrežom javnozdravstvene djelatnosti u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (koju sačinjava: 119 timova opće/obiteljske medicine, 105 stomatoloških timova, 12 timova pedijatar, 16 timova za zdravstvenu zaštitu žena, osam timova laboratorijske dijagnostike, 57 medicinskih sestara za zdravstvenu njegu u kući, te timovi za medicinu rada i ljekarničku djelatnost koji će biti naknadno utvrđeni), popunit će se davanjem koncesija za obavljanje djelatnosti i putem Istarskih domova zdravlja.

Socijalni programi - U cilju prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih, u svakom gradu na području Istarske županije bit će dostupno savjetovalište za djecu, mlade i obitelji, kao i programi podrške kvalitetnom roditeljstvu.

Domovi za starije i nemoćne osobe gradit će se u Pazinu, Puli i Labinu, što će rezultirati povećanjem smještajnih kapaciteta za cca 400 novih mjesta. Opremit ćemo prostorije za dnevni boravak i klubove umirovljenika u svim većim sredinama. Izborit ćemo se da svi domovi izgrađeni sredstvima lokalne zajednice uđu u Program sufinanciranja zdravstvenog osiguranja.

Također, pokrenut ćemo akciju širenja projekta „Pomoć u kući“ za umirovljenike i starije osobe, te ćemo se zalagati za uvođenje uravnoteženog sistema plaćanja troškova smještaja u istarskim domovima za starije osobe. Bit će predloženo i rješenje (institucionalno i/ili vaninstitucionalno) za skrb o odraslim osobama koje imaju višestruke smetnje, pa danas nemaju mogućnost smještaja, odnosno ne pruža im se adekvatna zaštita (cca. 100 osoba u potrebi). Potrebna su i veća sredstva za organizaciju preventivnih pregleda umirovljenika.

Programom e – Istra, novim kulturnim sadržajima za bolju zabavu, kampanjom protiv ovisnosti „Bježi – Via“ <http://bjezi-via.com> i svime što mladi trebaju, želimo ih potaknuti na kreiranje vlastite ugodnije svakodnevice.

Mladima želimo u partnerstvu s gradovima i općinama pružiti mogućnost sigurnije budućnosti programima poticanja mladih poduzetnika, poticanom stanogradnjom za mlade obitelji, podrškom projektima koji nude zapošljavanje, informatizacijom javnih službi i besplatnim širokopojsnim internetom. Bit će to daljnji poticaj mladima da svoju budućnost vide doma, u Istri. Planiramo osnivanje tijela posvećenog mladima Istarske županije, u kojem će biti okupljeno potrebno znanje za operativno provođenje svih politika vezanih za mlade u Istri.

3.9 ISTRAN ZNANJA – L ISTRIA DEL SAPERE

Želimo stvoriti jaku regiju znanja, Istru znanja - l'Istria del sapere. Ulaganje u nove škole i školske sportske dvorane, igrališta i bazene, Sveučilište– <http://www.unipu.hr> i sveučilišni kampus omogućit će visoki obrazovni standard.

Izgradnja sveučilišnog kampusa u Puli je naš najveći prioritet u stvaranju konkurentne istarske regije temeljene na znanju, jer ulaganje u znanje, najisplativije je ulaganje. Istarska županija donijela je program Istra znanja vrijedan između 800 milijuna kuna, koji za cilj ima osigurati jednosmjensku nastavu kako bi poslijepodne djeca i mladi mogli više biti s obiteljima i baviti se sportom i drugim aktivnostima.

Politehnički studij u Puli– <http://www.politehnika-pula.hr>, čiji je osnivač Istarska županija nastao je iz potrebe gospodarstva za obrazovanim kadrom upravo za malo i srednje poduzetništvo dajući studentima znanja iz raznih struka s naglaskom na ekonomiju i praćenje zakonskih propisa za samostalno vođenje tvrtki.

Od znanstvenih institucija na području IŽ-a trenutno djeluju dva javna instituta – Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču i Centar za istraživanje mora u Rovinju (podružnica Instituta „Ruđer Bošković“ iz Zagreba) te nekoliko manjih ispostava, ureda i centara iz Zagreba i Rijeke. Nepovezanost znanstvenih istraživanja s gospodarstvom je velika neiskorištena mogućnost i za gospodarstvo i za znanstvene institucije.

Obrazovni sustav viših standarda dat će zasigurno i novi razvojni impuls gospodarstvu. Za program Istra znanja postignut je široki konsenzus sa strukom, sveučilištem, ravnateljima škola, gradonačelnicima i načelnicima. Posebnu pažnju daje se dopunskom obrazovanju poljoprivrednika koji stječu specijalistička znanja prilagođena standardima EU-a s ciljem osposobljavanja OPG-a za bavljenjem proizvodnjom nakon ulaska RH u EU.

Nastavkom projekta Istra znanja očekuje se prihvaćanje racionalnije mreže OŠ i SŠ te implementacija pozitivnih propisa ekološke gradnje, odnosno adaptacija školskih prostora s propisima modernog društva. Za stjecanje poljoprivrednog obrazovanja planira se osnovati srednja poljoprivredna škola u Poreču kao zasebna obrazovna institucija temeljena na 130 godišnjoj tradiciji.

Sredstva decentralizacije su oskudna, no uz velik angažman javnog sektora, građani će u sektoru obrazovanja dobiti nove i kvalitetnije objekte - Medicinsku školu u Puli, novu Glazbenu školu na području Sveučilišnog kampusa, sportsku dvoranu pri SŠ D. Alighieri, sportsku dvoranu (i garažu) pri Gimnaziji Pula, školsko-gradsku sportsku dvoranu i dogradnju zgrade Gimnazije i strukovne škole „Juraj Dobrila“ u Pazinu, rekonstruirane dvije Srednje škole u Rovinju sa sportskom dvoranom, rekonstruiranu srednju školu E. Kumičića u Rovinju, rekonstruiranu i dograđenu OŠ M Balote u Bujama.

Očekuje se pomoć gradova i općina, te pomoć svjetskih fondova i Ministarstva regionalnog razvitka.

Obrazovni sustav viših standarda dat će zasigurno i novi razvojni impuls gospodarstvu. Za program Istra znanja postignut je široki konsenzus sa strukom, sveučilišnim senatom, ravnateljima škola, gradonačelnicima i načelnicima. Posebnu pažnju daje se dopunskom obrazovanju poljoprivrednika koji stječu specijalistička znanja prilagođena standardima EU-a s ciljem osposobljavanja OPG-a za bavljenjem proizvodnjom nakon ulaska RH u EU

Sredstva decentralizacije su oskudna, no uz velik angažman građani će u sektoru obrazovanja dobiti nove i kvalitetnije objekte - Medicinsku školu u vrijednosti cca 38.000.000 kn, Novu Glazbenu školu na području Sveučilišnog Kampusa, Rekonstruiranu i nadograđenu Tehničku školu u Puli, Sportsku dvoranu pri SŠ D Alighieri, Sportsku dvoranu (i garažu) pri Gimnaziji Pula, Rekonstruirane dvije Srednje škole u Rovinju sa sportskom dvoranom ukupne vrijednosti 75.000.000,00 kuna, rekonstruiranu srednju školu E. Kumičića u Rovinju vrijedne 7.000.000,00 kuna, Rekonstruiranu i dograđenu OŠ M Balote u Bujama vrijedne 6.000.000,00 kuna...sredstvima IŽ putem dec ali i značajnih vlastitih izdvajanja. Očekuje se velika pomoć JLS Grada Rovinja, Grada Pule ali i pomoći svjetskih fondova te Ministarstva regionalnog razvitka.

4. KULTURA U ISTRI

Nema jakoga gospodarstva bez jake kulture, a Istra je regija kulture broj jedan u Hrvatskoj.

Cilj je stvaranje kulturnog identiteta s vrhunskim kulturnim proizvodima i ponudom, jer time Istra može učiniti još jedan iskorak. Istra uz brojne kvalitetne festivale i programe, Prošle je godine donijela i Kulturnu strategiju <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=2201>. Uz Istarsku enciklopediju koja je polučila izniman uspjeh, osmislili smo i Istrapediu. Istrapedia je prva internetska regionalna enciklopedija gdje se skupljaju svi pojmovi, zvukovi, fotografije i filmovi Istre i o Istri. Želimo da Istrapedia postane centralno mjesto gdje će se prikupljati sve informacije o Istri iz čitavog svijeta, ali i mjesto gdje će čitav svijet pronaći sve informacije o Istri.

Provedbom Istarske kulturne strategije – Strategia culturale istriana ostvariti definirane ciljeve kulturne politike kako bi kvalitetni projekti i programi bili financirani dodatnim sredstvima te kako bi na temelju materijalne i nematerijalne kulture čim kvalitetnije definirali istarski regionalni identitet.

Kulturna politika Istarske županije – Regione Istriana detaljno je opisana u Istarskoj kulturnoj strategiji – Strategia culturale istriana /IKS – SCI/. koju su predložili istarski kulturni djelatnici i umjetnici na II. saboru kulture u Poreču / 2009./ te donijela Skupština Istarske županije.

Kako bi IKS – SCI bila realizirana treba ostvariti navedene ciljeve - osnovni:

- Kinematografija – razvoj produkcijskih uvjeta za filmsko stvaralaštvo / Centar za film pri JU PFF /
- Glazba – potpora manifestacijama i osnivanje centra za glazbene djelatnosti pri Sveučilištu „Jurja Dobrile“
- Likovna umjetnost – osnivanje i rad MSUI te potpomaganje međunarodnih izložbi
- Književnost i nakladništvo – osnivanje Kuće od pisaca – Hiža od besid / Kulturne baština porečke biskupije, Leksikon značajnih Istrana...../
- Kazališna umjetnost – potpora manifestacijama i INK kao nositelju kazališne djelatnosti te osnivanje Mediteranskog plesnog centra u Savičenti
- Nematerijalna kulturna baština – osnivanje Centra za nematerijalnu kulturnu baštinu u Pićnu
- Novomedijska umjetnost - otvaranje klubova koji bi bili središta urbane kulture i sjedišta udruga mladih
- Materijalna kulturna baština – osnivanje Centra za freske u Draguču, nastavak obnove materijalne baštine
- Muzeji – umrežavanje muzeja, stvaranje zajedničkog depoa i dovršetak stalnog postava EMI - MEI Pazin, osnivanje „Muzeja glagoljice“
- Knjižnice – umrežavanje istarskih knjižnica i harmonizacija s profesionalnim standardima u toj djelatnosti
- Kultura talijanske nacionalne zajednice – uključivanje talijanske nacionalne zajednice u kulturne aktivnosti IŽ - RI
- Međunarodna kulturna suradnja – potpora sudjelovanju u međunarodnim projektima te edukacija korisnika o mogućnostima korištenja fondova EU na temelju projekta i programa iz kulture
- Međusektorska suradnja – suradnja na razvitku kulturnog turizma kao i suradnja s arhitektima, urbanistima... radi definiranja identiteta

- Kultura i mediji – podržavanje portala Istrapedia <http://www.istrapedia.hr> i Kulturistra www.kulturistra.hr, dogovor o tjednom kulturnom podlistku u Glasu Istre i La voce del Popolo
- Informacijski servis – stvaranje informacijskog servisa kao baze podataka o istarskoj kulturi
- Kulturni amaterizam – potpora manifestacijama i umrežavanje KUDova na razini IŽ - RI
- Financiranje – stvaranje Istarskog kulturnog paketa za sponzore i edukacija za kandidiranje za sredstva EU

Svi navedeni projekti usmjereni su na podizanje svijesti u Istri-regiji kulture i kulturi kao proizvodnji, a ne potrošnoj djelatnosti. Jedan od važnijih ciljeva je i uključivanje većeg broja kulturnih djelatnika i umjetnika koji žive ili stvaraju na području. Navedene ciljeve moguće je ostvariti uvećanim izdvajanjem sredstva iz Proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave, iznalaženjem sredstava sponzora, zaklada i fondacije i posebno sredstvima iz međunarodnih fondova / EU, Regione del Veneto.. / kao i stalnim obrazovanjem publike što je moguće učiniti značajnijom potporom produkciji na štetu kulturne konzumacije i potpomaganjem manifestacija koje se događaju od listopada do svibnja.

4.1. MULTIKULTURALNOST U ISTRI

Na području Istarske županije osigurat će se puna ravnopravna službena uporaba jezika i pisma Talijanske nacionalne zajednice u skladu s člancima 5. – 11. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, Statutom Istarske županije i statutima gradova i općina. Rok je 2010. – 2012. Sredstva će se osigurati iz Istarske županije i iz europskih fondova (S.I.M.P.L.E.) te Ministarstva prometa.

Sredstva: iz Istarske županije te europskih fondova (S.I.M.P.L.E.) te Ministarstva znanosti, prosvjete i sporta Republike Hrvatske.

Civilno društvo - Istra ima razvijeni sustav civilnog društva i velik broj nevladinih udruga. Kroz Zakladu za partnerstvo i razvoj civilnog društva Istarske županije <http://www.zaklada.civilnodrustvo-istra.hr> želimo jačati suradnju, ali i sustav civilnog društva kao bitnog kreatora ukupnog razvoja. Udruge civilnog sektora želimo za partnere, jer kroz poticanje partnerstva između i unutar javnog, privatnog i civilnog sektora podiže se svijest o važnosti aktivne participacije građana u donošenju odluka.

Ravnopravnost spolova - Istarska županija je 19. siječnja 1999. godine osnovala Povjerenstvo za jednakost spolova koje od osnivanja aktivno djeluje. Statut Istarske županije, prvi je među svim županija u Republici Hrvatskoj, rodno osviješten sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova.

ZAKLJUČAK:

Sastavni dio Programa rada župana Istarske županije za mandatno razdoblje 2009. do 2013. godine su i Programi rada Upravnih odjela i Službi Istarske županije za 2010. godinu.

Program rada župana Istarske županije za naredno mandatno razdoblje dinamičan je dokument, otvoren i podložan promjenama, sugestijama i prijedlozima. Dinamiku Programa rada župana valja sačuvati kako bi se mogao prilagođavati potrebama Istarske županije, stoga pozivam građane, političke stranke, nezavisne liste, udruge civilnog društva, djelatnike u kulturi, sportu, gospodarstvenike i sve ostale da sudjeluju u sukreiranju Programa rada župana za mandat 2009.-2013. godine. Na taj način možemo doprinijeti da u partnerstvu s građanima i otvorenoj komunikaciji postignemo konsenzus o najbitnijim pitanjima razvoja za Istarsku županiju.